

SIRP JA VASAR

Tallinn

RIIKLIKU TEATRI
„ESTONIA“
Arhiiv-Muuseum
Nr.

17 23. IV. 1949
nr. kuup.

„Jevgeni Onegini“
uuslavastuse puhul
RT „Estonias“

Tšaikovski ooperi „Jevgeni Onegin“ esietendus RT „Estonias“ toimub suure vene luuletaja A. S. Puškini 150. a. sünnipäeva juubelipidustuste sarjas. Kõik meie maa teatrid teevad ettevalmistusi selle tähtpäeva pühitsemiseks. On loomulik, et selle sündmuse valguses meie esietendus on tõsiselt katseks teatri kollektiivi loominguistele võimetele. Tšaikovski on „Jevgeni Oneginis“ muusikaliselt lahti mõtestanud Puškini geniaalse poeemi ülesamatu meisterlikkusega; Tšaikovski „Jevgeni Onegin“ on kongeniaalne Puškini „Jevgeni Oneginiga“.

Meie püüdeks on ennekõike esile tuua ooperi ideelis-filosoofiline tuum ja näidata 19. sajandi nooruki hingelise tühjuse tragöödiat, esitades ühiskonda, mis sünnitas „üleliigseid inimesi“, kellede kohta ütles Bellinski, et Puškin ei sünnitanud neid ega mõelnud välja, vaid ta vihjas esimesena nendele, sest sellised inimesed eksisteerisid juba enne teda. Nad ei olnud juhuslikud nähtused. See oli oma aja produkt — esitatuna Puškini luules.

Lähtudes sellest on meie püüdeks näidata Onegini üksildust ja tarbetust, valgustada tema isiklikku draamat ühiskondliku draamana. Puškini värsid annavad selliseks tõlgitsuseks häid eeldusi.

Ooperi muusika on tulvil peenimat lüürikat, õrnust ja elegantsust ühest küljest ning kirglikku emotsionaalsust teisest küljest. Selles on väga kujukalt edasi antud tolleaegne patriarhaalsus ja need uued tuuleiilid, mis iseloomustasid 19. sajandi algust. Need teemad on Tšaikovskil väga peenelt ja mitmekülgseti lahendatud (Tatjana Larina — Tatjana Gremina).

Luues „Onegini“ kartis Tšaikovski kõige rohkem ooperlikku rutiini. 4. veebruaril 1878. a. kirjutas ta muusikakirjastajale Jürgensonile: „Mulle näib, et „Onegin“ võib rohkem edu omada kontserdipoodiumidel kui suurtel lavadel... Võib-olla ma eksin, kui mulle tundub, et tema edu laval sõltub ratsionaalsest ja hoolikast lähenemisest lavastusprobleemidele. Ent selleks on vaja ennekõike hävitada rutiini ja trafaretsed võtted.“

Sellepärast ongi meie ülesanne avada Tšaikovski muusikas Puškini „Onegini“ selgust, lihtsust ja õilsust, samuti ka näitlejate mängus, eemaldades sealt ooperlikud stambid. Laval peavad esinema elavad inimesed, tulvil sügavaid elamusi kooskõlas muusikateose iseloomu ja ajajärgu stiiliga.

„Onegin“ tuleb „Estonia“ lavale kahe esietendusena (eesti ja vene keeles) 30. aprillil ja 1. mail. Tatjana osas esinevad ENSV teeneline kunstnik Marta Rungl, Linda Selistemägi ja Meta Kodanipork. Onegini osas ENSV teeneline kunstnik Tiit Kuusik ja Vootele Veikat. Lenskit laulavad ENSV teeneline kunstnik Martin Taras ja Enno Eesma. Gremini osas on Ott Raukas ja Aaro Pärn, Olga — Enna Maripuu ja Ludmilla Issakova. Lavakujundus on Aleksander Peegilt ja kostüümid ENSV teeneliselt kunstitegelaselt Nat. Meylt.

A. Viner,

VNFSV teeneline kunstnik,
ooperi lavastaja RT „Estonias“